

RIVM input voor FMS standpunt: COVID-19 en zwangerschap, bevalling en kraambed

26-05-2020

Door: [redacted], [redacted], [redacted], LCI RIVM

Contactmails: [redacted]@rivm.nl; [redacted]@rivm.nl

Algemene punten bij hfst 7 Nursing of the neonate:

- Aangeven van tijdspanne waarvoor maatregelen tav neonat gelden => in overleg 25/5 werd aangegeven t/m 6 weken post partum. Dit dan ook opnemen in de tekst.
- Dit geldt dan niet alleen voor positief geteste zwangeren, maar ook voor moeders die op een moment postpartum in de eerste 6 weken COVID-19 positief worden getest, maar **niet** meer bij een positieve geteste moeder na die eerste 6 weken postpartum.
- Doel van de maatregelen nog explicieter benoemen: uit voorzorgsprincipe worden maatregelen geadviseerd om horizontale transmissie moeder naar pasgeborene, niet vanwege op dit moment uit data bekend ernstig beloop bij neonat, maar juist vanwege nog veel onbekendheid met dit nieuwe virus.
- Daarbij ook aangeven dat dit advies geldt voor de **thuisituatie**, en verwijzing naar ander document waarin beleid in ziekenhuis wordt beschreven (NVK standpunt dd 14-04-2020?)
- Advies tav zorgverlener die in een thuisituatie komt bij een COVID-19 positieve moeder voor zorg voor haar: verwijzing naar PBM beleid zorgverlener buiten het ziekenhuis (LCI bijlage Uitgangspunten PBM buiten het ziekenhuis: <https://lci.rivm.nl/covid-19/PBMbuitenziekenhuis>)
- Opnemen dat binnen het huishouden met een COVID-19 positieve moeder er de algemene hygiëne adviezen gelden, aangevuld met de specifieke adviezen voor positieve moeder en alle huisgenoten zoals genoemd in de brieven mbt leefregels bij LCI richtlijn:
  1. Informatie voor positief geteste COVID-19 patiënt in thuisituatie: <https://lci.rivm.nl/informatiepatientthuis>
  2. Informatie voor huisgenoten van positief geteste COVID-19 patiënt: <https://lci.rivm.nl/informatiebriefhuisgenootthuis>
  3. Deze maatregelen hebben tot doel om besmetting van partner en andere huisgenoten te voorkomen.
  4. NB: Hiermee wordt er dus niet per definitie van uitgegaan dat andere gezinsleden, incl partner, positief zijn. En dat impliceert ook dat de andere gezinsleden incl partner geen extra beschermende maatregelen moeten nemen, zoals PBM, bij contactmomenten met de neonat.
  5. Wel het advies om laagdrempelig een gezinslid te testen bij klachten.
  6. Ondanks dat het mogelijk lastig is om in deze situatie de partner afstand te laten houden van de moeder, is het wel sterk aan te bevelen. Zodat er geen 2 gezinsleden (ernstig) ziek worden door COVID-19 en in het gezin de zorg door beide ouders niet meer goed kan plaatsvinden.
  - 7.
  8. Ergo: alleen COVID-19 positieve gezinsleden dragen PBM bij contactmomenten met de neonat.

Aanvullingen op de tekst van standpunt dd 14-05-2020

Pg 14: regel 26:

“Therefore, extra protective measures do not seem necessary in cases of an asymptomatic infection, or after a patient does not have symptoms for more than 24 hours.”

- 1) Opsplitsen in 2 delen:
  - **Asymptomatische patiënt:**
  - goed om aan te geven waarom dit hier wordt benoemd: de zwangere die bij geplande ingreep uit voorzorg wordt getest zonder dat er klachten zijn.
  - Dan is beleid: beschermende maatregelen (hygiënemaatregelen en PBM bij moeder) gedurende 72 uur na afname van monster, in afwachting van evt. nog ontwikkelen van klachten.
  -
  - Referentie LCI RL:

Bij op het moment van afname asymptomatische personen	Advies opheffen isolatie: Minimaal 72 uur na afname van monster ⁵
---	--

⁵Om uit te sluiten dat patiënt in de presymptomatische fase verkeert. Indien patiënt in de presymptomatische fase verkeert, zal deze binnen 72 uur symptomen ontwikkelen.

- **Definitie voor COVID-19 vrij:**

LCI RL:

Patiënt met COVID-19 in thuissituatie	Ten minste 24 uur symptoomvrij ² EN minimaal 7 dagen na de start symptomen ³
---------------------------------------	--

2. *Symptoomvrij* van COVID-19: geen koorts, geen diarree, geen spierpijn, geen keelpijn, geen benauwdheid, geen neusverkoudheid.
3. Symptomen zoals door patiënt en/of behandelaar herkenbaar bij hooikoorts, astma, chronische hoest om andere redenen vallen niet onder symptomen van COVID-19. Moeheid, anosmie, dysgeusie en postvirale hoest spelen geen rol bij de definitie van symptoomvrij. Deze klachten kunnen een paar dagen tot weken langer aanhouden, zoals bekend is bij andere virale verwekkers, zonder dat nog sprake is van besmettelijkheid.
4. *Start symptomen*: ook wel de eerste ziektedag. Indien deze niet bekend is kan de datum van de monsterafname genomen worden.

Pg 14 regel 32:

“This means that care-givers visiting families at home should be protected during the entire quarantine period of 14 days.”

- Voorstel voor aanpassing:

“This means that care-givers visiting families at home should use protective equipment in case of close contact:

- with the neonate and the mother until she is disease-free (defined as minimal 7 days since start of symptoms and at least free of symptoms for 24 hours)

- And with the neonate during the entire quarantine period (until 14 days from the moment the mother is disease-free;)."

Recommendations (grijze blokken) pg 15

- Tekst Engels en Nederlands gelijk trekken
- Aanpassen van definitie "COVID-19 vrij" van de moeder (zie algemene punten, 24 uur klachtenvrij en tenminste 7 dagen na start klachten of 72 uur bij asymptomatische infectie)
- Aanbeveling dat maatregelen ook voor andere ouder geldt: weghalen en adviseren van hygiëne maatregelen en leefregels binnen huishouden met positieve ptn.
- Of aangeven dat het hier gaat om een andere ouder die ook positief getest is.
- Dus bij geen klachten van partner of andere gezinsleden kunnen zij dan zonder extra beschermende maatregelen omgaan met de neonaat, mits voldoende afstand houden van positieve moeder.